

ДО ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Підгородецька І. Ю., *Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва, доц. кафедри української та російської мов*

Сучасне життя в багатомовному, мультикультурному, глобалізованому світі з модернізованою економікою, новими політичними й соціальними умовами, полілогом різних культур вимагає оновлення гуманітарної освіти. Україна, йдучи шляхом євроінтеграції, не може залишатися осторонь від реформування культурно-освітньої галузі. Уміння користуватися отриманими знаннями й безперервно здобувати нові – вимога часу. Процес здобуття нових знань неможливий без оволодіння мовами. Саме через це у ХХІ сторіччі надзвичайно гостро постає проблема вивчення іноземних мов, без знання яких неможлива орієнтація людини в соціокультурному просторі нового тисячоліття.

Сучасна європейська спільнота визнає багатомовність необхідним складником і важливою умовою висококонкурентної економіки світового масштабу, оскільки саме компетентність людини в іноземних мовах визначає її мобільність, можливість кращого працевлаштування. У Європі давно усвідомили важливість вивчення іноземних мов із раннього дитячого віку. Європейський проект підтримки багатомовності «LIGHT» є свідченням уваги європейської спільноти до зазначеної проблеми.

На наш погляд, дослідження проблем, пов'язаних із вивченням студентами ВНЗ України іноземної мови, є актуальним. Воно зумовлене недостатньою увагою науковців до зазначених проблем, відсутністю їх комплексного дослідження.

Першою постає проблема рівня володіння іноземною мовою випускників шкіл – майбутніх студентів. Згідно з Державним стандартом базової та повної освіти, він має відповідати рівню B1 за Документом Ради Європи «Загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою: вивчення, викладання, оцінка». Зазначений документ систематизує підходи до викладання іноземної мови й стандартизації оцінок рівнів володіння мовою. «Компетенції» визначають, якими знаннями має володіти той, хто вивчає мову, щоб спілкуватися нею, а також – які знання й уміння йому необхідні для успішного спілкування. Було розроблено систему рівнів володіння мовою й систему опису цих рівнів з використанням стандартних категорій. Існує шість рівнів, що складаються з більш низьких та більш високих підрівнів у класичній трирівневій системі, що містить базовий (елементарне володіння), середній (самостійне володіння) і вищий (професійне володіння) рівні.

Беручи до уваги власний і колективний досвід викладацької діяльності, змушені констатувати, що в останні роки рівень володіння іноземною мовою майже 95% студентів нефілологічних спеціальностей на початку навчання у ВНЗ відповідає базовому (елементарному), що складається з двох підрівнів: виживання (A1) – 80% й передпорогового (A2) – 15%. Лише близько 5% першокурсників володіють іноземною мовою на рівні B1 (пороговий рівень).

На нашу думку, варто вивчати досвід навчання іноземних мов в інших європейських державах. Так, новий підхід до вивчення іноземних мов вже існує в країнах, що приєдналися до Європейського Союзу й визнали головні принципи європейської вищої освіти, запровадивши Європейську програму навчання іноземних мов. Згідно з Державним стандартом базової і повної освіти, навчання іноземної мови у ВНЗ (нефілологічні спеціальності) повинно починатися з рівня B1 і закінчуватися підсумковим іспитом у ВНЗ, зорієнтованим у своїх вимогах на рівень B2. Такий підхід і методика викладання довели свою ефективність, наприклад, у польських вищих навчальних закладах, де для того, щоб стати студентом, треба засвідчити володіння іноземною мовою на рівні B1, незалежно від майбутнього фаху студента.

Особливість пропонованого Європейського шаблону полягає в тому, що його можна застосовувати, починаючи навчання іноземної мови з рівнів нижчих за B1, зокрема з початкового рівня. Це особливо актуально для українських ВНЗ, оскільки в Україні досі ще немає стандартизованих обов'язкових вимог до абітурієнтів щодо рівня володіння іноземною мовою, за винятком спеціальностей, які вимагають тестування з іноземної мови [1, 355].

Отже, проблему низького рівня володіння іноземною мовою на початку навчання у ВНЗ треба вирішувати, запроваджуючи обов'язкове тестування з іноземної мови всіх без винятку абітурієнтів, або починати навчання іноземної мови студентів, які не досягли рівня B1, з нижчих рівнів, але з додатковою кількістю аудиторних годин, а також запроваджувати факультативні заняття з іноземної мови.

Література

1. Іщенко О. Вивчення англійської мови в умовах вступу України у європейський освітній простір / О. Іщенко, О. Матвіяс // Вісник Львівського університету. – Серія педаг. – 2009. – Вип. 25. – Ч. 3. – С. 353–357.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.2. — С. 57-58.